

Meer zwevende dazen (Diptera: Tabanidae)

Menno Reemer

De mededeling over een zwevend mannetje van *Hybomitra distinguenda* door Roy Kleukers (2007) was voor mij de aanleiding om mijn eigen waarnemingen van zwevende dazen eens op een rijtje te zetten. Zowel in Nederland als in Wit Rusland heb ik dergelijk gedrag enkele malen genoteerd.

Een vluchtige blik in snel raadpleegbare literatuur leerde mij dat er al heel wat gepubliceerd is over dit gedrag bij dazen en dat het van een behoorlijk aantal soorten bekend is (zie de diverse referenties in Chvála et al. 1972 en Stubbs & Drake 2001). In hoeverre de onderstaande waarnemingen aanvullingen zijn op reeds bekende informatie heb ik niet uitgezocht. In ieder geval blijkt zweefgedrag bij veel meer dazensoorten voor te komen dan men op basis van de weinige tot nu toe gepubliceerde Nederlandse waarnemingen zou vermoeden. Het blijft desondanks interessant om zulke waarnemingen te verzamelen, bijvoorbeeld om een eventueel verband tussen zweefgedrag en vergrote bovenste oogfacetten beter te kunnen onderzoeken (Zeegers & van Haaren 2000).

In alle onderstaande gevallen zijn exemplaren verzameld en opgenomen in mijn collectie.

Haematopota pluvialis

13 juni 2001, Rijswaard bij Zaltbommel (Gld.), 11.00 uur.

Circa 40 mannetjes op 2-5 m hoogte boven open weiland in uiterwaard, tientallen meters van dichtstbijzijnde bomen. De dieren bleven boven mijn hoofd zweven in een kolom van circa een meter breed, die met mij mee verplaatste als ik wegliep. Helemaal bovenaan de kolom op circa 5 meter hoogte zweefden drie mannetjes *Odontomyia ornata* (Stratiomyidae).

Hybomitra lundbecki

30 mei 1999, Wit Rusland, Pripjatmoerassen, Hoyensk.

3 mannetjes zwevend op 0,5 m hoogte boven veldje met pitrus en boterbloemen.

Hybomitra muehlfeldi

24 juni 2008, Kampina (NBr.), circa 13.30 uur.

5 mannetjes zwevend op 1 a 1,5 m hoogte op zonnige plekje in bos langs de Beerze, met kop van de zon af gekeerd.

Hybomitra tarandina

29 mei 1999, Wit Rusland, Pripjatmoerassen, Hoyensk.

1 mannetje zwevend op 1,5 m hoogte boven grasland naast braamstruweel.

Tabanus bovinus

6 juni 1999, Wit Rusland, Pripjatmoerassen, Hoyensk.

1 mannetje zwevend op 30 cm hoogte boven zandweg, af en toe uitvallen makend van circa 10 meter in het verlengde van de weg, waarna weer terugkerend naar zelfde plek.

Literatuur

Chvála, M., L. Lyneborg & J. Moucha 1972. The horse flies of Europe (Diptera, Tabanidae). – Entomological Society of Copenhagen, Copenhagen.

Kleukers, R. 2007. Zwevende dazen. – De Vliegenmepper 2007(2): 14.

Stubbs, A. & M. Drake 2001. British soldier flies and their allies. – British Entomological and Natural History Society, Reading.

Zeegers, T. & T. van Haaren 2000. Dazen en dazenlarven. – KNNV Wetenschappelijke Mededeling 225: 1-114.